

Факультет гуманітарний
Кафедра українознавства та ЗМП

СИЛАБУС
навчальної дисципліни (обов'язкова/вибіркова)
КУЛЬТУРОЛОГІЯ
3 кредити

Усі освітні програми
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Спеціальність – Всі спеціальності

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПІБ, посада, науковий ступінь

Васильчук Т.В., доцент, канд. іст.наук

Спудка І.М., доцент, канд. іст.наук

Сигида Г.А., ст.викладач

Контактна інформація:

- +38(061)7698375 (викладацька)

- kafedra_ukr_zn@zntu.edu.ua

- Головний корпус НУ«ЗП», 2-й поверх, аудиторія 270

Час і місце проведення консультацій:

відповідно до графіку консультацій викладачів, ауд. 270

ОПИС КУРСУ

Сучасне суспільство, зорієнтоване на впровадження в життя гуманістичних ідей, духовне збагачення націй, потребує посиленої уваги до історії народів та їхніх культур. Рівень засвоєння духовних надбань світової культури позначається на світоглядних поглядах молодшої гуманітарної еліти, її здатності до формування громадських переконань, високого рівня національної самосвідомості, патріотизму, толерантності. Як важлива складова гуманітарної підготовки майбутнього фахівця і один із суттєвих чинників досягнення духовної скарбниці, навчальна дисципліна «Культурологія» забезпечує реалізацію цих завдань, гуманізацію та гуманітаризацію сучасної вітчизняної освіти.

Оскільки сфера культури охоплює практично всі області людської діяльності, дисципліна «Культурологія» має комплексний предмет: вона потребує застосування філософських, історичних, етичних, естетичних, політичних, економічних, природничих знань, які складають світоглядну цілісність. Відповідно до такого підходу в межах курсу «Культурологія» культура вивчається в широкому соціальному контексті і в її історичному розвитку в зв'язку з довкіллям. Вивчення особливостей розвитку культури під впливом природного середовища, її вплив на зміни довкілля є важливим компонентом професійної підготовки будь-якого спеціаліста. Саме тому курс «Культурологія» є одним із базових серед гуманітарного циклу дисциплін. Інформація курсу полегшує процеси адаптації у фахових галузях і в сучасному суспільстві в цілому. Основний результат, якого мають досягти здобувачі вищої освіти в ході вивчення навчальної дисципліни, є створення теоретичного підґрунтя для світоглядної орієнтації здобувачів та сприяння всебічному моральному та естетичному розвитку молоді. З метою активізації самостійної роботи програма містить семінарські заняття, а також перелік завдань для самостійної роботи. Для підсумкового контролю програмою курсу передбачено проведення заліку.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ та РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою курсу „Культурологія” є формування системи знань про закономірності культурного процесу, про культуру як унікальний феномен людства, надання уявлення про типологічні структури культури, особливості культурних епох та стилів, навчання культурологічному аналізу процесів та явищ.

Опанувавши цей курс, Ви зможете набути наступні загальні компетентності:

оволодіти основними термінами та поняттями культурології на рівні їх відтворення, тлумачити та використовувати їх у повсякденному житті, набути такі навички та вміння, які допоможуть у визначенні лінії особистої поведінки в умовах розмаїття культур, сформуують широкий гуманістичний світогляд .

Результати навчання, якими Ви оволодієте у результаті вивчення курсу:

Здатність аналізувати культуру як специфічний та унікальний феномен людства, розуміти специфіку розвитку матеріальної та духовної культури людських спільнот у певному конкретно-історичному періоді, їхні взаємозв'язки та взаємовпливи, логіку становлення, розвитку та занепаду світових цивілізацій та їх культур, оволодіння знаннями культурологічного змісту глобальних проблем, використовувати основні культурологічні теорії та знання у повсякденному житті.

Оволодіти способами пізнання сутності культури, виявляти закони та механізми функціонування конкретних форм і сторін культури;

виокремлювати особливості розвитку кожного періоду у становленні культурології як науки, оволодіти навичками розв'язання проблем соціокультурної динаміки, виявляти ментальний зміст культури, вміти користуватися культурними кодами та комунікаціями, застосовувати знання з культурології для визначення лінії особистої поведінки в їх історичній ретроспективі та перспективі.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми семінарських занять, год.
1	2	3
Змістовий модуль 1		
1	Специфіка культурологічного знання (2 год.)	
2		Культура як предмет культурології (2 год.)
3	Генеza культури (2 год.)	
4		Культура Стародавнього Сходу та її значення (2 год.)
5	Співвідношення культури та цивілізації (2 год.)	
6		Культура античного світу (2 год.)
7	Соціокультурна ситуація в період Середньовіччя (2 год.)	
Змістовий модуль 2		
8		Культура Візантійської імперії (2 год.)
9	Європейське Відродження та український Ренесанс : культурологічні паралелі (2 год.)	
10		Культура Північного Відродження (2 год.)
11	Техніка, культура та природа людини у ХІХ столітті (4 год.)	
12		Культура Реформації і Просвітництва в Європі (ХVІІ–ХVІІІ ст.) (2 год.)
13	Ідея рівноправності культур у сучасному світі та поняття культурної ідентифікації (2 год.)	
14		Світова культура ХХ – початку ХХІ ст. (2 год.)

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж

були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу. Строк виконання самостійної роботи – упродовж семестру.

Номер тижня	Теми самостійної роботи
1,2	Історія культурологічних вчень (10 год.)
3,4	Інститути культури як система її цінностей (8 год.)
5,6	Захід і Схід як категорії культурології (8 год.)
7,8	Світ ісламської культури (8 год.)
9,10	Доколумбові цивілізації та їхня специфіка (10 год.)
11,12	Культурний феномен Японії (8 год.)
13,14	Актуальні проблеми сучасної культури (8 год.)

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Навчально-методичні розробки:

1. Конспект лекцій з навчальної дисципліни “Культурологія” для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання / Укл.: Г. А. Сигида. – Запоріжжя: НУ«ЗП», 2020. – 82 с. – <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/6047>

2. Методичні вказівки з планами семінарських занять, тематикою контрольних робіт і питаннями для самостійної роботи студентів з дисципліни “Культурологія” для студентів усіх спеціальностей заочної форми навчання /Укл.: Васильчук Т.В., Сигида Г.А. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2020. – 54 с. <http://eir.zntu.edu.ua/handle/123456789/6051>

3. Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни “Культурологія” для студентів усіх спеціальностей усіх форм навчання / Укл.: І. М. Спудка, Г.А. Сигида. – Запоріжжя: НУ «ЗП», 2022. – 25 с.

4. Методичні вказівки з планами семінарських занять з дисципліни «Культурологія» для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання / Укл.: Сигида Г.А. - Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 74 с.

Літературні джерела:

1. Історія світової культури / Під заг. ред. М.В. Дєдкова. - Запоріжжя: Дике Поле, 2009. - 376 с.
2. Герчанівська П. Е. Культурологія: Навч. посіб. для дистанційного навчання / За ред. В. І. Панченко. — 2-ге вид., випр. і доп. — К.: Університет «Україна», 2006. — 323 с.
3. Гриценко Т.Б. Культурологія/ Т.Б. Гриценко. – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 392с.

4. Кравець М.С., Семашко О.М., Піча В.М. та ін. К 90 Культурологія: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації / За заг. ред. В.М. Пічі - Львів: "Магнолія плюс", 2003. – 232 с.
5. Культурологія : курс лекцій / уклад.: Ю. С. Сабадаш, Ю. М. Нікольченко, Л. Г. Дабло, О. С. Манякіна ; за заг. ред. Ю. С. Сабадаш. - Київ : Ліра-К, 2021. - 216 с.
6. Кормич Л.І., Багацький В.В. Культурологія (історія і теорія світової культури ХХ століття): Навч. Посібник / Л. І. Кормич, В. В. Багацький В.В. [3 вид]. - Х.: Одісей, 2004. - 304 с.
7. Матвєєва Л. Культурологія: Курс лекцій: Навч. посібник / Л. Матвєєва. – К.: Либідь, 2005. – 512 с.
8. Погорілий О. Культурологія: Навчальний посібник / Упоряд.: О. Погорілий, М. Собуцький. - К.: Києво-Могилянська академія, 2005. - 320 с.
9. Подольська Є.А., Лихвар В.Д., Погорілий Д.Є. Культурологія: 100 питань - 100 відповідей. Навчальний посібник для студ. вищих навч. закл. / Є. А. Подольська, В. Д. Лихвар, Д. Є. Погорілий. - К.: Фірма «ІНКОС», 2008. - 240 с.
10. Тюрменко І. Культурологія: теорія та історія культури: Навчальний посібник / За ред. І. Тюрменко, С. Буравченкова, П. Рудик. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 370 с.

...

ОЦІНЮВАННЯ

Види контролю: поточний, рубіжний, підсумковий, результати останнього заносяться до залікової відомості. Форма підсумкового контролю – залік. Оцінка підсумкового контролю визначається за двобальною шкалою «зараховано – не зараховано». Позитивною оцінкою є оцінка «зараховано».

Поточний контроль здійснюється під час навчальних занять і має на меті перевірити рівень підготовки студентів до навчальних занять. Під час семінарів проводиться опитування здобувачів освіти за питаннями семінарів, а також тестування наприкінці заняття за допомогою платформи Moodle. Окрім роботи на семінарських заняттях, поточний контроль передбачає оцінювання самостійної роботи і двох рефератів упродовж семестру.

Рубіжний (модульний) контроль проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог навчальної дисципліни у формі тестування очно або дистанційно з використанням системи Moodle. Оцінка «зараховано» за кожну частину рубіжного контролю виставляється за умови виконання тестових завдань з успішністю понад 60%.

У випадку неотримання оцінки «зараховано» за результатами двох рубіжних (модульних) контролів, Ви не допускаєтесь до підсумкового контролю.

Підсумковий контроль вивчення дисципліни здійснюється у вигляді семестрового заліку, під час якого засвоєння студентом навчального

матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі сумативної оцінки результатів, отриманих за поточним та обома рубіжними контролюями. Семестровий залік не передбачає обов'язкової присутності студентів на заліковому заході (заліковій контрольній роботі).

Результати підсумкового контролю у формі заліку виставляються упродовж останнього тижня теоретичного навчання перед екзаменаційною сесією.

Форма контролю та оцінювання результатів навчання:

Поточне тестування та самостійна робота							Заліковий бал	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	40	100
8	8	8	9	8	9	10		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Вам рекомендується дотримуватись правил відвідування занять.

Важливо відвідувати лекції, де висвітлюється систематизований навчальний матеріал, демонструються презентації в обсязі, достатньому для опанування навчальної дисципліни. Без прослуховування лекційного матеріалу студенту буде складно підготуватися до семінарського заняття, виконати тестові та інші завдання.

Також рекомендується відвідувати семінари, оскільки остаточний підсумковий бал значною мірою залежить саме від результатів роботи на семінарських заняттях та виконання тестових завдань. Активна участь студента на семінарських заняттях є бажаною. Відсутність на семінарських заняттях або непередготовленість до них призводить до зниження підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

Політика перескладань. Пропущені семінарські заняття можна відпрацювати на консультаціях шляхом відповідей на питання пропущених семінарів. Для перескладання пропущених тестових завдань, Вам потрібно звернутися до викладача, який змінить налаштування тесту на платформі Moodle.

Академічна доброчесність. При вивченні курсу політика дотримання академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка»
https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf

Дотримання академічної доброчесності Вами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань (не допускається залучення при розв'язанні індивідуальних завдань інших здобувачів освіти), завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні завдань. У разі виявлення ознак плагіату робота не зараховується і дисципліна не вважається зарахованою.

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle.
